

Onderwerp Vaststelling inrichtingsplan en uitvoeringskrediet
herinrichting Kwinkenplein, Kreupelstraat, Sint Walburgstraat en Kattenhage

Telnr. 14 050 Bijlagen 1

Registratienummer 26757-2025

Classificatie ☒ Openbaar ☐ Geheim ☐ Vertrouwelijk (bij gebruik van
persoonsgegevens)

Portefeuillehouder Van Nijenhuis

Langetermijn agenda (LTA) LTA ja: ☒ Maand 3 Jaar 2025
Raad LTA nee: ☐ Niet op LTA

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

- I. het inrichtingsplan voor de herinrichting van Kwinkenplein, Kreupelstraat, Sint Walburgstraat en Kattenhage vast te stellen;
- II. de totale kosten behorende bij dit definitieve ontwerp te bepalen op € 3.690.000,--
- III. hiertoe een aanvullend (uitvoerings)krediet beschikbaar te stellen van € 3.440.000,-- waarmee het totale krediet op € 3.690.000,-- komt en dit te dekken uit:
 - a. structurele middelen programma Binnenstad van € 3.240.000,-- (structurele kapitaallasten van € 136.080,--)
 - b. structurele middelen programma Leefkwaliteit van € 200.000,-- (structurele kapitaallasten van € 8.400,--)
- IV. de gemeentebegroting 2025 op deelprogrammaniveau overeenkomstig te wijzigen.

Samenvatting

Nu de bus uit het straatbeeld van het Kwinkenplein, Kreupelstraat, Sint Walburgstraat en Kattenhage is verdwenen wordt eens te meer duidelijk hoe sterk het straatprofiel hier gericht is op gemotoriseerd verkeer. Hoewel er ook in de toekomst ruimte nodig blijft voor gehandicaptenparkeren, taxi's en logistiek verkeer, liggen er door het verdwijnen van de bus kansen om het gebied beter in te richten voor fietsers en voetgangers. Gelet op de toekomstige functie van het Kwinkenplein en Kreupelstraat als belangrijk fietsknooppunt, is een herinrichting van belang.

In juli 2024 is uw raad via een brief geïnformeerd over de voortgang van de planvorming en de hoofdlijnen van het Voorlopig Ontwerp (VO). De afgelopen maanden is ontwerp verder uitgewerkt. In dit voorstel wordt geadviseerd om het inrichtingsplan en het benodigde uitvoeringskrediet van €3,44 miljoen voor de herinrichting van Kwinkenplein, Kreupelstraat, Sint Walburgstraat en Kattenhage vast te stellen.

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Aanleiding en doel

De noordoosthoek van de binnenstad is volop in ontwikkeling. De Grote Markt en de Rodeweeshuisstraat zijn opnieuw ingericht, en ook de aanpak van Dudok aan het Diep is in de afrondende fase. Tegelijkertijd is het Kwinkenplein bezig een nieuw fietsknooppunt te worden. De verlegde oost-westverbinding (Sint Jansstraat – Kreupelstraat – Kwinkenplein – Rodeweeshuisstraat – Vismarkt) moet hier ingepast worden, en ook de route van de Grote Markt (via de Kreupelstraat, Sint Walburgstraat en Kattenhage) naar de Bloemsingel/UMCG-Noord wordt belangrijker. Een herinrichting van het plangebied is nodig om de verschillende routes op elkaar aan te laten sluiten en de straten beter onderdeel te maken van de hedendaagse binnenstad. Vanwege de ruime(re) stedenbouwkundige structuur en wegprofielen (ooit ten behoeve van het busverkeer) liggen er veel kansen voor vergroening. Tegelijkertijd moet er ook in de nieuwe situatie ruimte gereserveerd worden voor belangrijke stedelijke functies, zoals gehandicaptenparkeren, taxi's en logistiek verkeer.

In het projectgebied liggen, naast het Kwinkenplein, de Kreupelstraat en de Sint Walburgstraat, ook de Kattenhage en het driehoekige pleintje aan de Sint Walburgstraat (richting het Martinikerkhof). Deze nemen we als uitbreidingen mee vanwege de kansen die hier liggen voor vergroening en verblijf (pleintje Sint Walburgstraat) en vanwege de noodzaak tot een goede aansluiting op de omgeving (Kattenhage). Vanwege de oost-westverbinding voor fietsers nemen we ook een gedeelte van de Oude Ebbingestraat (vanaf de Grote Markt tot en met de kruising Rodeweeshuisstraat) in het project mee.

Daarnaast wordt er vanuit dit project op een hoger schaalniveau, namelijk voor de noordoosthoek van de binnenstad, gekeken naar toekomstige verkeersstructuren en -functies in het gebied. Onder andere de vraagstukken rond rijrichtingen en de nieuwe locaties voor gehandicaptenparkeerplaatsen, deelauto's en taxistandplaatsen zijn overstijgend ten opzichte van het projectgebied. Dit brengt met zich mee dat er keuzes gemaakt worden die ook van invloed zijn op straten die buiten het plangebied liggen, zoals de Oude Ebbingestraat, de Hofstraat en de Sint Jansstraat. Het streven is om de planvorming voor de herinrichting van de Oude Ebbingestraat en de Sint Jansstraat, volgend op dit project, op te pakken.

In mei 2023 heeft uw raad een voorbereidingskrediet verstrekt voor de planvorming van de herinrichting van het Kwinkenplein, Kreupelstraat, Sint Walburgstraat en Kattenhage (kenmerk: 113633-2023). In juli 2024 is uw raad via een brief geïnformeerd over de voortgang van de planvorming (kenmerk: 196156-2024). In de brief is een toelichting gegeven op de structuurkeuzes voor het gebied en inzicht verschaft in de hoofdlijnen van het Voorlopig Ontwerp (VO). Naar aanleiding van deze brief heeft uw raad het voorgenomen plan besproken in een meningsvormende sessie op 9 oktober 2024. De afgelopen maanden is het ontwerp verder uitgewerkt. Ten opzichte van het VO zijn er geen grote wijzigingen aangebracht. In dit voorstel wordt geadviseerd om het inrichtingsplan en het benodigde uitvoeringskrediet van €3,44 miljoen voor de herinrichting van het Kwinkenplein, Kreupelstraat, Sint Walburgstraat en Kattenhage vast te stellen.

Kader

De herinrichting van het Kwinkenplein, Kreupelstraat, Sint Walburgstraat en Kattenhage is opgenomen in de Binnenstadsvisie 'Bestemming Binnenstad' (vastgesteld op 24 februari 2016) en de actualisatie van het Uitvoeringsprogramma Binnenstad, die in december 2021 aan uw raad is voorgelegd. De Binnenstadsvisie is verder uitgewerkt in de Leidraad voor de openbare ruimte van de binnenstad van Groningen: 'Nieuwe Stadsruimtes' (vastgesteld in 2017). In deze leidraad zijn aanzetten gedaan voor hoe 'verbrede stadsstraten' zoals het Kwinkenplein en de Sint Walburgstraat, en 'stadsstraten' zoals de Kreupelstraat en de Kattenhage heringericht kunnen worden. Als onderdeel van de voorgenomen alternatieve fietsroute voor de noordwand van de Grote Markt, heeft de herinrichting van het Kwinkenplein, de Kreupelstraat, de Sint Walburgstraat en de Kattenhage sterke samenhang met de herinrichting van de Grote Markt en de Rodeweeshuisstraat. Dit sluit naadloos aan bij de inhoud van het strategisch kader Geleide Groei, dat het handvat is voor verdere doorontwikkeling van onze binnenstad. Het projectgebied sluit direct aan op (en is deels onderdeel van) de aanloopstraten naar het hart van onze stad, de Grote Markt. Verder zijn de Parkeervisie 'Ruimte voor de Straat' en de Mobiliteitsvisie 'Groningen Goed op Weg' belangrijke beleidskaders voor het gebied.

Het overkoepelende kader voor dit project is het Coalitieakkoord 2022-2026 'Het begint in Groningen: voor wat echt van waarde is'. Het college spreekt hierin de volgende ambitie uit: "We willen dat het prettig en aangenaam leven is in onze gemeente, en daarom richten we de openbare ruimte klimaatadaptief in. We planten extra bomen, vergroenen pleinen, straten en stenige ruimtes." De herinrichting van het Kwinkenplein, Kreupelstraat, Sint Walburgstraat en Kattenhage speelt hierop in.

Argumenten en afwegingen

In het project staat de inpassing van de nieuwe oost-west fietsverbinding centraal. Er komt een herkenbare, veilige en vlotte route over het Kwinkenplein en de Kreupelstraat, die vloeiend aansluit op de profielen van de Rode Weeshuisstraat en Grote Markt/Sint Jansstraat. In noordelijke richting (Kreupelstraat, Sint Walburgstraat en Kattenhage) passen we het wegprofiel aan, waardoor ook hier het primaat bij de fietser en voetganger komt te liggen. Hiermee creëren we een aantrekkelijke en veilige verbinding richting de Maagdenbrug. In het verlengde hiervan wordt de gehele route (van de Maagdenbrug tot de Grote Markt) voorzien van een geleidestrook voor blinden en slechtzienden. In het gehele projectgebied wordt het asfalt vervangen door gele stenen. Hiermee wordt het straatprofiel gelijkvloers en daarmee beter toegankelijk. Waar dat mogelijk is maakt de verharding plaats voor beplanting en bomen. In totaal worden er circa 9 nieuwe bomen toegevoegd. Met deze vergroeningsslag versterken we het klimaatadaptieve vermogen van de binnenstad. Door de ruimtelijke- en verblijfskwaliteit te verhogen wordt bovendien het economisch potentieel van de retail en horecagelegenheden in de omgeving van het Kwinkenplein, Kreupelstraat en Sint Walburgstraat gestimuleerd. Het inrichtingsplan voor de herinrichting is hieronder te zien in afbeelding 1. Voor een meer gedetailleerd beeld per deelgebied wordt verwezen naar het bijgevoegde ontwerpboek.

Afbeelding 1: Inrichtingsplan herinrichting Kwinkenplein, Kreupelstraat, Sint Walburgstraat en Kattenhage.

Verder blijft de route Ebbingebroeg – Kwinkenplein – Maagdenbrug bereikbaar voor autoverkeer. Wel moet het autoverkeer in hoeveelheid sterk naar beneden om fietsers en voetgangers voldoende ruimte te geven en de gewenste verblijfskwaliteit te kunnen waarborgen. Dit betekent dat de auto in de nieuwe situatie te gast is. In de toekomstige situatie wordt de route hoofdzakelijk nog gebruikt door bewoners die in dit deel van de binnenstad wonen en door autoverkeer met een gerichte bestemming, zoals de gehandicaptenparkeerplaatsen, laden & lossen of de taxi-standplaats. Ook blijft het mogelijk om iemand af te zetten of op te halen (stop and go), voor een bezoek aan het gemeenteloket of de Grote Markt. Tijdens de planvorming is duidelijk geworden dat hier vanuit kwetsbare (al dan niet tijdelijk slecht ter been) en oudere mensen veel behoefte aan is. De lus (en dus ook de Oude Ebbingestraat) wordt dus niet autovrij, maar autoluw. Hiermee wordt afgeweken van de visie Bestemming Binnenstad (2016). Een toelichting op de overwegingen is te vinden onder het kopje overige consequenties.

Kwinkensplein & Kreupelstraat

Het Kwinkensplein wordt een van de belangrijkste fietsknooppunten in de binnenstad. Fietsers (en overige verkeersstromen) worden door middel van twee aparte rijbanen over het plein geleid, waardoor ze een veilige en herkenbare plek krijgen. De rijbanen worden van elkaar gescheiden middels een groen middengedeelte voorzien van een bomenrij met circa 6 nieuwe bomen (zie afbeelding 2). De bomenrij geeft het plein meer statuur en levert een belangrijke bijdrage op het gebied van klimaatadaptatie en het verminderen van hittestress. Het haaksparkeren aan de noordzijde verdwijnt. Dit vergroot de verkeersveiligheid op het Kwinkensplein. Verder blijft het een functioneel plein waar fiets- en scooterparkeren een logische plek krijgen. Aan de zuidzijde is er ruimte voor een taxistandplaats voor de overdag- en avondsituatie (6-23 uur).

Afbeelding 2. Een verbeelding van het Kwinkensplein na de herinrichting. Door het middengedeelte met bomen ontstaan er twee rijbanen waardoor fietsers en incidentiele auto- & logistiekverkeer op een herkenbare en veilige manier over het plein geleid worden.

Afbeelding 3. Een verbeelding van de nieuwe Kreupelstraat met meer ruimte voor fietsers en voetgangers. Langs het gemeentekantoor komt een nieuwe boom en is ruimte voor gehandicaptenparkeerplaatsen.

De Kreupelstraat wordt vooral een doorgaande straat waar een aantal belangrijke functies ingepast worden. Er is ruimte voor het laden en lossen van de Albert Heijn en naast het gemeentekantoor komen zes veilige en ruime gehandicapten parkeerplaatsen. Nabij de hoofdingang van een gemeentekantoor komt een boom (zie afbeelding 3). Verderop in de straat willen we de hoek van het kantoor (Kreupelstraat - Sint Walburgpleintje/Martinikerkhof) voorzien van verticaal gevelgroen (zie ontwerpboek). Dit plan zal de komende tijd technisch verder worden uitgewerkt.

Sint Walburgstraat en pleintje & Kattenhage

In de Sint Walburgstraat en in het bijzonder op het aanliggende driehoekige pleintje liggen volop kansen voor vergroening, klimaatadaptatie en het vergroten van de verblijfskwaliteit. Het momenteel rommelige pleintje heeft de potentie om uit te groeien tot een unieke rustplek op de route van en naar de Grote Markt. In de nieuwe situatie maakt een groot deel van de bestaande verharding plaats voor gevarieerde beplanting en een nieuwe grote boom (zie afbeelding 4). Door het toepassen van halfverharding en plantvakken krijgt water de kans om te infiltreren.

Afbeelding 42. Een impressie van hoe de Sint Walburgstraat en het aangrenzende pleintje er in de toekomst uit kunnen komen te zien. Een groot deel van de verharding maakt plaats voor plantvakken, een verblijfsplek en een nieuwe grote boom.

Afbeelding 1. Een impressie van de nieuwe inrichting van de Kattenhage met een rijbaan en een plantvak langs de muur van de Prinsentuin.

De indeling van de plantvakken vormt een verwijzing naar de oorspronkelijke bebouwingsstructuur (zie inrichtingsplan, afbeelding 1). Het middendeel wordt toegankelijk en voorzien van een zitelement. Voor kinderen geeft de belijning aanleiding om te spelen en ook komen er stapstenen in een van de vakken. Ook de historische gaslantaarn keert terug. Verderop, nabij de drie bestaande bomen, willen we ruimte bieden voor kunst. In samenwerking met Kunstpunt stellen we voor om hier het kunstwerk 'Groep in cirkel' (230 x 207 x 128 cm) van Ronald Tolman te plaatsen (zie onderdeel Sint Walburgstraat in het ontwerpboek). Het bronzen kunstwerk bestaat uit een cirkelvormige stapeling van genderneutrale figuren. Het werk straalt een sfeer van samenwerking uit. De achterliggende boodschap: 'Samen sta je sterk'. Het beeld geeft aanleiding om te vertragen en een kijkje te nemen bij het pleintje. Het beeld stond jarenlang voor de ingang van de Gasunie, is geschonken aan de gemeente en staat opgeslagen in de gemeentelijke kunstopslag. Het beeld heeft geen relatie met de activiteiten van het bedrijf.

Om de gewenste inrichting mogelijk te maken, worden de afvalcontainers geclusterd op een nieuwe locatie langs de rijbaan. In overleg met de gebruiker wordt ook de gehandicaptenparkeerplaats op kenteken verplaatst naar deze zone. Door daarnaast ook hier het haaksparkeren weg te halen, zal ook in dit deelgebied de verkeersveiligheid verbeteren. De parkeerplaatsen voor de deelauto's en elektrisch laden komen terug in de Hofstraat. Op de hoek van de Hofstraat komt een nieuwe boom.

Aan de Kattenhage maken we een nieuwe aansluiting op de kruising met de Maagdenbrug. Na de geslaagde proef met het tijdelijk uitschakelen van de verkeerslichten (na aanpassingen), gaan we uit van een toekomstige situatie zonder verkeerslichten op de Maagdenbrug. Om het onderscheid met zowel de afbuigende voorrangsweg als de Turfsingel te verduidelijken, voorzien we de Kattenhage van een uitritconstructie. Dit is in lijn met andere aansluitingen van de binnenstad op de Diepenring. Verder gaan we ook hier vergroenen, door een plantvak langs de muur van de Prinsentuin te realiseren (zie afbeelding 5, vorige pagina).

Gehandicaptenparkeerplaatsen

Een van de opgaves in de planvorming was gericht op het bepalen van de nieuwe locatie(s) voor de gehandicaptenparkeerplaatsen in het noordoostelijk deel van de binnenstad. Momenteel zijn er tijdelijk 8 gehandicaptenparkeerplaatsen op het Kwinkenplein. In de analyse zijn de Oude Ebbingestraat, Sint Jansstraat en de omgeving van het Forum als onderdeel van het zoekgebied meegenomen. Hieruit is naar voren gekomen dat de Kreupelstraat een rustigere en veiligere locatie is dan het Kwinkenplein. Langs het gemeentekantoor kunnen 6 ruime parkeerplaatsen gerealiseerd worden. In het kader van spreiding en op verzoek van de Werkgroep Toegankelijk Groningen willen we aanvullend hierop een tweede cluster van circa 3 parkeerplaatsen realiseren in het eerste deel van de Sint Jansstraat. Gezien de vele bestemmingen in deze omgeving (Forum, VRIJDAG, Martinikerk, Provinciehuis, etc.) zullen de plaatsen voorzien in een behoefte. Met beide locaties zal het aantal gehandicaptenparkeerplaatsen in de nieuwe situatie licht toenemen.

Taxistandplaats

Bij de herinrichting van de Grote Markt is besloten dat de taxistandplaatsen niet meer terugkomen op/aan het plein. Momenteel wordt binnenstadsbreed onderzocht wat geschikte locaties zijn voor de nieuwe taxistandplaatsen. De directe omgeving van de Grote Markt is daar onderdeel van. Naar verwachting wordt dit proces nog voor de zomer afgerond. In het kader van dit onderzoek zijn in de afgelopen periode het Kwinkenplein, Kreupelstraat en Sint Jansstraat getest als mogelijke locaties. Anticiperend op de mogelijke uitkomsten is er in het inrichtingsplan aan de zuidzijde van het Kwinkenplein ruimte gereserveerd voor een taxistandplaats voor overdag- en avondsituatie (6-23 uur). Op basis van de testperiode en de beoogde verkeersafwikkeling is dit een geschikte locatie voor de toekomst. Voor de nachtsituatie heeft deze locatie te weinig capaciteit. Bovendien is tijdens het participatieproces naar voren gekomen dat de omgeving overlast ervaart van een nachtelijke taxistandplaats op deze plek. Door onder andere de aanwezigheid van de fietsenstalling onder het Groothandelshuis, die veel gebruikt wordt door het uitgaanspubliek, staat de leefbaarheid hier onder druk.

Parkeerplaatsen

Om de kwalitatieve herinrichting van het Sint Walburgpleintje mogelijk te maken, worden hier de parkeerplaatsen opgeheven. In overleg met de aanbieders worden de parkeerplaats voor elektrisch laden en de twee deelauto parkeerplaatsen (Greenwheels, Kwinkenplein & MyWheels Sint Walburgstraat) verplaatst naar de Hofstraat. Het compenseren van de twee deelauto parkeerplaatsen gaat hier ten koste van twee reguliere parkeerplaatsen. Het opheffen van de in totaal zes parkeerplaatsen (bewoner/betaald) leidt tot aanpassing van het quotum voor de Binnenstad. Daarmee brengen we de parkeerdruk in overeenstemming met het aantal te gebruiken parkeerplaatsen. Alternatieven zijn voor bewoners en bezoekers in de directe omgeving voorhanden door gebruik te maken een van de (buurt)parkeergarages of door het aanbod aan deelauto's te benutten. Doordat de herinrichting naar verwachting leidt tot minder zoekverkeer in het gebied, zullen de beschikbare parkeerplekken op straat weer meer benut kunnen worden door bewoners.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

Van begin af aan is de omgeving actief betrokken bij de planvorming. Vanwege de nadrukkelijke relatie met de Oude Ebbingestraat werd ook deze straat meegenomen in de informatievoorziening over de voortgang van de planvorming. Daarnaast is er regelmatig gesproken met stakeholders, ondernemers en belangenorganisaties, zoals de Werkgroep Toegankelijk Groningen, bewonersorganisatie Binnenstad, Fietzersbond, Groningen City Club en Koninklijke Horeca Nederland, etc. We zijn het participatieproces gestart met een nagenoeg leeg vel papier. De eerste inloopbijeenkomst en gespreksronde stonden in het teken van het gezamenlijk bepalen van de kaders. Vanuit de gemeente hebben we aangegeven welke (verkeers)functies een plek moesten krijgen in het nieuwe ontwerp, en de omgeving kon aangeven wat hun wensen en bedenkingen voor de herinrichting waren. Hieruit kwam naar voren dat er behoefte is aan meer bomen, beplanting, zitplekken, betere verlichting en ruimte voor kunst. Ook werd aangegeven dat grote delen van het projectgebied enkel functioneel en rommelig ingericht zijn en daardoor kwaliteit missen.

Er werden zorgen geuit over de leefbaarheid in het gebied, met name in de nachtelijke uren, door onder andere het vele autoverkeer, de (tijdelijke) taxistandplaats en de aanwezigheid van de fietsenstalling onder het Groothandelshuis. Naar aanleiding hiervan werd de wens uitgesproken om de autobereikbaarheid te behouden, maar het gebruik van de route te ontmoedigen en de inrichting aan te passen, zodat het autoverkeer te gast zal zijn. Met betrekking tot de taxistandplaatsen werd het verzoek gedaan om te onderzoeken of een andere locatie meer geschikt is voor de nachtsituatie. Deze input is meegenomen in het vervolg van de planvorming. In de tweede participatieronde zijn er verschillende ontwerpvarianten gepresenteerd waarin de diverse onderdelen en functies op verschillende manieren ingepast werden.

Op basis van de reacties is er verder gewerkt aan een variant die in het voorjaar van 2024 gepresenteerd is als een Voorlopig Ontwerp (VO). Dit ontwerp is over het algemeen goed ontvangen. Omwonenden zijn (erg) positief over de toevoeging van extra bomen en groen op het Kwinkenplein en de Sint Walburgstraat. Ook is men blij dat het gebied meer wordt ingericht voor fietsers en voetgangers, en dat het autoverkeer meer te gast zal zijn in de nieuwe situatie. In de verdere uitwerking zijn vooral een aantal aandachtspunten met betrekking tot laden en lossen, afvalcontainers en fiets-/scooterparkeervakken nader uitgewerkt. Hierop is het nu voorliggende inrichtingsplan nogmaals teruggelegd bij de omgeving.

Financiële consequenties

Deelgebieden en mogelijke fasering

De herinrichting van het Kwinkenplein, Kreupelstraat en Sint Walburgstraat maakt onderdeel uit van het Uitvoeringsprogramma Binnenstad. In het uitvoeringsprogramma is voor deze straten dekking georganiseerd binnen de geldende investeringsruimte. Echter, zoals benoemd in het voorbereidingskrediet, was dit niet voldoende om het totaal aan ambities, onder andere op het gebied van vergroening en klimaatadaptatie, te kunnen realiseren. Daarnaast heeft een uitbreiding van de scope plaatsgevonden, waardoor het Sint Walburgpleintje en de Kattenhage binnen de projectgrenzen zijn getrokken. Over de voorgenomen scope-uitbreidingen en de beoogde ambities voor de herinrichting is uw raad in juli 2024 middels de genoemde brief geïnformeerd. Het totale projectgebied beslaat een groot aantal vierkante meters. Behalve de benoemde deelgebieden wordt ook een gedeelte van de Oude Ebbingestraat (vanaf de Grote Markt t/m de Rodeweeshuisstraat) meegenomen. De herinrichting van het gebied is begroot op €3,44 miljoen, inclusief de kosten voor beide scope-uitbreidingen van circa 7 ton.

Kijkend naar een fasering, heeft de aanpak van de Oude Ebbingestraat (eerste deel), het Kwinkenplein en de Kreupelstraat op korte termijn prioriteit. Hier zijn maatregelen nodig om de oost-west fietsroute beter in te passen, en in het verlengde hiervan moeten ook de gehandicaptenparkeerplaatsen een nieuwe plek krijgen. Ook de herinrichting van de Sint Walburgstraat en Kattenhage is van belang om een goede en aantrekkelijke fiets- en loopverbinding van de Grote Markt richting de bushalte Bloemsingel/UMCG-Noord te creëren. Op het aangrenzende pleintje ligt een kans om een bijzondere verblijfsplek met klimaatadaptief vermogen te realiseren. Het eventueel later herinrichten van deze deelgebieden zou een onlogische en onprettige rafelrand met zich meebrengen. In dat geval zal het asfalt voorlopig blijven liggen en zal het niet lukken om ook hier het primaat aan de fietser en voetganger te geven, met als gevolg dat het autoverkeer de dominante factor zal blijven. Daarom is er voor gekozen om het gehele projectgebied in één keer te herinrichten.

Investeringsen

Om het totale investeringsproject mogelijk te maken, heeft een herverdeling van budgetten binnen het Uitvoeringsprogramma Binnenstad plaatsgevonden. Voor de voorbereidende werkzaamheden is in mei 2023 reeds een voorbereidingskrediet verstrekt van € 250.000. Hiermee zijn de kosten voor het ontwerpproces, de participatie en de benodigde onderzoeken gedekt. Voor de daadwerkelijke uitvoering van de herinrichtingswerkzaamheden wordt nu een uitvoeringskrediet aangevraagd ter grootte van € 3.440.000. Voorgesteld wordt om de totale investering te dekken uit de structurele middelen die beschikbaar zijn voor de Binnenstad, aangevuld met een bijdrage van € 200.000 uit de structurele middelen voor het programma Leefkwaliteit.

Dit levert de volgende begrotingswijzigingen op.

BEGROTINGSWIJZIGING INVESTERINGEN 2025 (x € 1000)						
DIRECTIE:	Stadsontwikkeling					
LOOPTIJD:	2025-2027					
Programma	Deelprogramma	Beleidsveld	Inc/str	Lasten	baten	Saldo te activeren
01 Economie en Ruimte	01.2 Mobiliteit	01.2.3 Slim en duurzaam	I	3.440	-	3.440
Totaal				3.440	-	3.440

Consequentie voor investeringsvolume uitvoeringsprogramma Binnenstad

Met dit besluit wordt - in verband met de projectbijdrage uit de structurele middelen programma Leefkwaliteit - het investeringsvolume uitvoeringsprogramma Binnenstad opgehoogd met € 200.000,--, waardoor deze uitkomt op ca € 68,6 miljoen.

Tot op heden is een bedrag van € 44,7 miljoen in kredieten vastgelegd ten behoeve van de uitvoering van het programma Binnenstad, waarbij het raadsvoorstel met betrekking tot het verlichtingsplan Binnenstad (€ 1,0 miljoen) nog in procedure is. Met dit voorliggend raadsvoorstel inzake de herinrichting van het Kwinkenplein e.o. wordt het totaal vastgelegd krediet voor het programma Binnenstad aangevuld met een bedrag van € 3,44 miljoen. Per saldo is na dit besluit (inclusief besluit rondom verlichtingsplan) € 49,14 miljoen aan krediet vastgelegd en ca. € 2,5 in exploitatiebudgetten ten behoeve van het programma Binnenstad. Gegeven de huidige beschikbare investeringsruimte resteert dan nog een bedrag van ca. € 16,9 miljoen om uitvoering te kunnen geven aan andere onderdelen van de projectenlijst.

Consequenties parkeeropbrengsten

Het opheffen van de vier parkeerplaatsen in de Sint Walburgstraat en het omzetten van twee parkeerplaatsen in de Hofstraat ten behoeve van deelautoparkeren heeft financiële consequenties. Vastgesteld is dat deze parkeerplaatsen per stuk circa € 7.600,- per jaar opleveren. Het vervallen van de parkeerplaatsen leidt mogelijk tot lagere opbrengsten voor het Parkeerbedrijf. Een groot deel van de parkeerders zal een plek elders in de binnenstad zoeken, bijvoorbeeld in één van de parkeergarages of op parkeerplaatsen elders. Het opheffen van deze zes parkeerplaatsen leidt tevens tot een aanpassing van het quotum voor de Binnenstad, wat eveneens resulteert in minder inkomsten uit parkeervergunningen.

Risicobeheersing

We kiezen ervoor om de uitvoering van de herinrichting van de openbare ruimte zoveel mogelijk te combineren met de uitvoering van de rioleringsopgave vanuit Beheer en Onderhoud. Dit levert normaliter financiële voordelen op doordat werk met werk kan worden gecombineerd. Daarnaast wordt de periode van overlast door de werkzaamheden voor de omgeving zoveel mogelijk beperkt. De nieuwe inrichting van de openbare ruimte brengt ook wijzigingen in het beheer en onderhoud met zich mee. Deze wijzigingen worden door Stadsbeheer meegenomen in het beheerplan voor de binnenstad.

De risico's ten aanzien van archeologie worden zoveel mogelijk beperkt. Om de herinrichting uit te kunnen voeren, zullen alleen de bestaande funderingslagen worden aangepast. Met de kennis van nu zijn er geen diepere ontgravingen nodig, met uitzondering van de plaatsing van de bomen en de ondergrondse afvalcontainers. Voor de rioleringsopgave is het uiteraard wel nodig om diepere ontgravingen uit te voeren. Risico's die hiermee gepaard gaan, komen logischerwijs ten laste van de rioleringsopgave. In de volgorde van de werkzaamheden voor het rioleringswerk en het bovengrondse deel wordt voldoende ruimte in de uitvoeringsplanning ingebouwd. Daarmee voorkomen we dat bij eventuele stagnatie het bovengrondse deel direct tot stilstand komt, wat extra stagnatiekosten zou kunnen veroorzaken. Het werk zal daardoor wel iets meer tijd in beslag nemen.

Overige consequenties

Afwijking op visie Bestemming Binnenstad

Met het voornemen om de route Oude Ebbingestraat - Kwinkenplein – Maagdenbrug in eenrichting bereikbaar te houden/maken voor autoverkeer, is er voor gekozen om op dit punt af te wijken van het visiedocument Bestemming Binnenstad (2016). Bij het oppakken van dit onderdeel van de visie is de situatie verkeerskundig beoordeeld. Daaruit is naar voren gekomen dat het op dit moment niet mogelijk is om de Oude Ebbingestraat volledig autovrij te maken. Dit zou namelijk betekenen dat meerdere straten en daarmee ook parkeerplaatsen (op straat en in stallingen) niet meer bereikbaar zouden zijn. Dit zou bijvoorbeeld gelden voor Mercado (Rodeweeshuisstraat), maar ook voor de Hofstraat, Jacobijnerstraat en de straatjes tussen Oude Boteringestraat en Oude Ebbingestraat.

Ook met het in stand houden van de beperkte autoroute kunnen we nog steeds een aantrekkelijk gebied voor fietsers en voetgangers in de Oude Ebbingestraat realiseren. We zetten, net als bij de herinrichting van het Kwinkenplein, Kreupelstraat, etc., in op een straatprofiel gericht op de fietser en voetganger. Het autoverkeer is voortaan te gast en dient zich aan te passen aan de andere gebruikers, passend bij de ambitie om de intensiteit van het autoverkeer in het gebied te verminderen. Behalve met een ander straatprofiel willen we dit bereiken door het aantal parkeerplaatsen (voor bezoekers) op straat te reduceren, wat tot minder zoekverkeer zal leiden. Op termijn verwachten we dat het gebied hoofdzakelijk nog gebruikt zal worden door autoverkeer met een specifieke bestemming, zoals bijvoorbeeld een bewonersstalling, de bevoorrading van ondernemingen, of het gebruik van de gehandicapten parkeren en taxistandplaatsen.

Wat ook meespeelt in de overwegingen is het belang van de nieuwe oost-west fietsverbinding. Deze verbinding loopt na de herinrichting van de Grote Markt niet meer langs de noordzijde van het plein, maar via het Kwinkenplein en de Rodeweeshuisstraat. Op deze route willen we de doorstroming van fietsers faciliteren en het autoverkeer beperkt houden. De in de binnenstadvisie benoemde route via Kattenhage – Sint Walburgstraat – Kreupelstraat – Kwinkenplein – Rodeweeshuisstraat – Oude Boteringestraat sluit niet goed meer aan op het hedendaagse belang van de nieuwe oost-west fietsroute. We achten het niet wenselijk om de Rodeweeshuisstraat, waar de hoeveelheid autoverkeer na de herinrichting juist fors is afgenomen, onderdeel te maken van een (onnodig) lange autoroute door de binnenstad.

Daarnaast zijn we in de loop der jaren ook anders gaan kijken naar de functie van de Kreupelstraat, Sint Walburgstraat en Kattenhage. We zien dat deze route van de Grote Markt richting de Bloemsingel/UMCG-Noord belangrijker aan het worden is voor zowel fietsers als voetgangers. We achten het dan ook van belang om van deze straten een aantrekkelijke en toegankelijke route van en naar de binnenstad te maken. Het principe van autoverkeer in twee richtingen (zoals destijds beschreven in de visie) sluit niet meer aan op deze gedachte en is vanwege eerdergenoemde redenen ook niet meer nodig.

Vervolg

De komende periode gebruiken we om het inrichtingsplan technisch verder uit te werken en uit te detailleren. We leggen dit vast in een bestek. We verwachten aan de hand van het bestek de werkzaamheden dan in het 2^e kwartaal van 2025 te kunnen aanbesteden. Normaliter betekent dit dat rond het begin van de zomer kan worden aangevangen met de uitvoering. We verwachten dat de werkzaamheden ongeveer een jaar duren en daarmee medio 2026 afgerond is.

Naar alle waarschijnlijkheid zullen de verschillende deelgebieden in opeenvolgende fases worden aangepakt. Ten behoeve van de oost-west fietsverbinding zal eerst de herinrichting van het deelgebied Kwinkenplein plaatsvinden. Ten tijde van de uitvoeringen nemen we tijdelijke maatregelen voor de reguliere verkeersafwikkeling, en voor de bereikbaarheid voor laad- en losvoorzieningen, gehandicapten parkeerplaatsen en de taxistandplaats.

In het verlengde van de besluitvorming voor dit project, is het streven om in het voorjaar van 2025 te starten met de planvorming voor de herinrichting van de Oude Ebbingestraat. We komen daarvoor naar verwachting later dit jaar met een separaat voorstel.

Lange Termijn Agenda

Maart 2025.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

locoburgemeester,
Carine Bloemhoff

locosecretaris,
Bert Popken

Dit raadsvoorstel is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.